

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Teabevaldaja: Andmekaitse Inspeksioon

Märge tehtud:

Juurdepääsupiirang kehtib kuni:

Alus:

24.07.2024 nr 2.2-9/24/1757-2

Vastus selgitustaotlusele

Olete esitanud Andmekaitse Inspeksioonile kaebuse seoses Teie vanaema viibimisega haiglas ravil ning soovite teada, kas ja mis ulatuses on Teil võimalik saada infot tema tervise kohta.

Esmalt selgitan, et kaebuse enda eraelu kaitseks saate meile esitada, kui Teie isikuandmeid väärkasutatakse ning rikkuja eirab Teie nõudeid lõpetada Teie õiguste rikkumine. Käesoleval juhul ei ole tegemist Teie isikuandmetega seotud rikkumisega ning soovite inspeksiooni seisukohta, kas ja mis ulatuses on Teil võimalik saada andmeid oma vanaema kohta. Seega käsitlen Teie pöördumist selgitustaotlusena.

Haiglas viibiva isiku (andmesubjekt) kohta terviseandmete väljastamist reguleerivad peamiselt kaks õigusakti: tervishoiuteenuste korraldamise seadus (TTKS) ja võlaõigusseadus (VÕS).

TTKS § 4¹ lg 2 kohaselt on haiglas viibiva andmesubjekti terviseseisundit kajastavate andmete edastamine või nendele juurdepääs lubatud tema lähedastele, välja arvatud juhul, kui andmesubjekt on andmetele juurdepääsu või nende edastamise keelanud. Patsiendi lähedased ei saa tema eest otsustada kas, kellele ja mis ulatuses andmeid on võimalik väljastada. Vastav õigus on ainult patsiendil endal.

VÕS § 767 reguleerib tervishoiuteenuse osutamist otsustusvõimetule patsiendile. Kui patsient on teadvuseta või ei ole muul põhjusel võimeline tahet avaldama (otsusevõimetu patsient) on tervishoiuteenuse osutamine lubatud ka patsiendi nõusolekuta, kui see on patsiendi huvides ja vastab tema poolt varem avaldatud või tema eeldatavale tahtele ja tervishoiuteenuse viivitamatu osutamata jätmine oleks ohtlik patsiendi elule või kahjustaks oluliselt patsiendi tervist. Patsiendi varem avaldatud või eeldatav tahe tuleb vastavalt võimalustele selgitada välja patsiendi omaste kaudu. Patsiendi omakseid tuleb teavitada patsiendi tervise seisundist, tervishoiuteenuse osutamisest ja sellega kaasnevatest ohtudest, kui see on asjaolude kohaselt võimalik.

Vastavat erisust TTKS-i ja VÕS-i vahel peab arvestama olukordades, kus tegemist on juba haiglasse saabumisest alates otsustusvõimetus seisundis oleva patsiendi omaste teavitamisega (VÕS) ning on vajalik saada infot selle kohta, millist ravi patsient eeldatavalt võiks tahta. Seega on jagatav info seotud konkreetse terviseseisundi ja raviga, mis on patsiendi elu ja tervist silmas pidades vältimatult vajalik. VÕS ei eelda omastega ühenduse võtmist, kui patsiendi tahet on võimalik muul viisil välja selgitada (nt patsienditestament, elundidoonorluse kaart, arstile varasemalt teada olevad eelistused jms).

Teisel juhul (TTKS) on tegemist juba haiglas viibiva patsiendi terviseseisundist puudutava info jagamisega, mis ei ole vältimatult vajalik patsiendi elu ja tervise seisukohast.

Töite oma pöördumises välja, et Teie vanaema on hetkel kontaktivõimetu ning informatsioon tema tervise kohta on Teile vajalik, et tema eest hoolitseda. Arusaadavalt on Teil mure oma lähedase

pärast ning sooviksite tema tervise kohta teada nii palju kui võimalik. Juhul, kui Te olete määranud oma vanaema eestkostjaks või on ta haiglasse saabumisel märkinud Teid oma kontaktisikuks või on lubanud Teile oma terviseandmeid väljastada, on arstil võimalik Teile rohkem infot väljastada.

Kui Te ei ole kontaktisik, siis tuleb arvestada, et kuivõrd Teie vanaema on hetkel arstide jälgimise all ja viibib haiglas, on tema raviarsti otsustada, mis ulatuses Teile andmeid avaldada. Jah, lähedastel on õigus informatsiooni saada (TTKS-i mõttes), kuid arst ei ole kohustatud Teile väljastama kogu infot, eriti olukorras, kus patsiendi tegelikku tahet oma andmete väljastamise osas ei ole võimalik välja selgitada. Ei TTKS ega VÕS näe ette kohustust andmete jagamiseks, vaid annavad seadusliku võimaluse seda piiratud ulatuses teha. Siin ei oma tähtsust, kas haigla juhatus on andnud oma nõusoleku, sest haigla juhatusel ei ole õigust patsiendi isikuandmetega tutvumiseks ega nende väljastamiseks.

Ka isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) lähtub andmete töötlemisel (sh väljastamisel) eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest.¹ See tähendab, et andmeid peab väljastama ainult nii palju, kui on vajalik eesmärgi täitmiseks ja nii minimaalselt kui võimalik.

Täiendavalt tuleb arvesse võtta tervishoiuteenuse osutaja kohustust hoida saladuses talle tervishoiuteenuse osutamisel või tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta, samuti hoolitsema selle eest, et tervishoiuteenuse osutamist kajastavates dokumentides sisalduvad andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppel patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti (VÕS § 768 lg 1).

Seega peab arst Teile andmete väljastamisel silmas pidama nii õigusaktidest tulenevat isikuandmete kaitse kohustust (sh eesmärgipärasust, minimaalsust) kui ka patsiendisaladuse hoidmise kohustust ning samal ajal jagama infot tema lähedaste mure leevendamiseks. Sealjuures peab arst olema veendunud, et tegemist on tõepoolest patsiendi lähedasega, kellele ta patsiendi tundlikku tervisesse puutuvat infot jagab. See on keeruline piir, mida tõmmata, eriti arvestades, et arsti peamine ja esmane ülesanne on patsiendi ravimine. Seetõttu on ka inspeksioon asunud seisukohale, et enne patsiendi nõusoleku saamist, peaks välja andma võimalikult üldsõnalist ja minimaalset informatsiooni.

Mis puudutab Teie vanaema terviseandmeid peale seda, kui ta on määranud kodusele ravile, jagatakse vastavad juhised ning hooldamiseks vajaminev informatsioon tema hooldajale. Kodusel ravil oleva isiku kohta infot jagab patsiendi ravi- või perearst.

Loodan, et minu selgitustest oli Teile abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kirsika Kuutma
jurist
peadirektori volitusel

¹ IKÜM artikkel 5 lg 1 p